

Dit is de nieuwsbrief van het project WEL in Ontwikkeling (WIO). Dit project sluit aan bij het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en wil nieuwe beweging creëren in situaties die zijn vastgelopen of waarin jeugdigen zich onvoldoende kunnen ontwikkelen. De samenwerkingsverbanden passend onderwijs ontvangen subsidie voor dit project en gaan aan de slag voor en met ten minste vijf jeugdigen.

In dit nummer vertelt Sandra Schenk, die voor WIO waarderende interviews houdt met ouders, over de zoektocht voor haar eigen kind met een specifieke onderwijsbehoefte. Eenzaam en onzeker, noemt zij die. Stefan ten Brink, bestuurder van SWV Qinas, doet een oproep voor optimale regelruimte voor samenwerkingsverbanden. Esther Musch vertelt over de training Het andere gesprek die zij voor WIO verzorgt: 'Het gaat om contact maken en vertrouwen winnen'. En een update uit het werkatelier in Venlo waarin bouwstenen werden verzameld voor een unieke reis. Tot slot de agenda voor het aanbod van WIO voor de komende periode.

De projectpartners [Gedragswerk](#), [Ingrado](#) en [Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd](#) ontvangen graag suggesties en input voor deze nieuwsbrief. In steeds meer regio's is ontwikkeling. Laat van je horen en inspireer elkaar!

Veel leesplezier en inspiratie gewenst!

BOUWSTENEN VERZAMELEN VOOR EEN UNIEKE REIS

Geef de jongere een halfjaar de tijd om leuke dingen te doen. O ja, en vergeet niet daar ook een budget aan te koppelen. Of stuur 'm op wereldreis met een schrift om z'n ervaringen op te schrijven. Zomaar twee ideeën waar de Bouwplaats in Venlo mee op de proppen komt om de reis van een jongere die langdurig thuiszit te beginnen.

Vorige keer hadden de vertegenwoordigers van (v)so-scholen, samenwerkingsverbanden en leerplichtambtenaren nog een fictieve casus besproken, maar in deze bijeenkomst gaat het over twee jongeren van vlees en bloed. Jongeren die langdurig thuiszitten en die ze weer WEL in Ontwikkeling willen krijgen.

Waarderend onderzoek

Voordat de afzonderlijke verhalen van de jongeren in groepjes worden besproken, zet Maud Jonkhout, namens WEL in Ontwikkeling, de toon: 'De jongere is de held, het gaat om zijn of haar reis, de reis van de held. Probeer daarom ook aan te sluiten bij de wensdroom van de jongere'.

Dé methode daarvoor is het waarderend onderzoek. Hierbij is een positieve vraagstelling het uitgangspunt, de interviewer/vragensteller focust op wat er goed gaat, op hoogtepunten, kwaliteiten en prestaties.

Maud Jonkhout: 'Zorg dat de jongere en ouders gehoord, gezien, erkend en gewaardeerd worden. Dan krijg je opmerkingen terug als: "Jij bent de eerste in jaren die naar mij luistert!"

*Het is verboden
over geld te praten.'*

Vervolgens worden de verhalen van de twee jongeren besproken, een uit het primair onderwijs, de ander uit het voortgezet onderwijs. Een gespreksleider heeft twee rode kaarten om ervoor te zorgen dat het gesprek de juiste kant op gaat. Een eerste rode kaart is er voor de beren op de weg, bijvoorbeeld alles wat volgens wet- en regelgeving niet kan. Daarnaast is het ook verboden om over geld te praten. Een opdracht die niet meevalt omdat ook de gespreksleiders gemakkelijk terugvallen in het automatisme 'waarom iets niet kan'.

Handvatten

Nadat het verhaal van de jongere duidelijk is, krijgt iedereen de opdracht om 25 goede ideeën te bedenken voor de reis van de jongere, ideeën om WEL in Ontwikkeling te komen. Alles mag en alles kan, niets is te gek. Een proces dat over het algemeen langzaam op gang komt, maar als de eerste post-its eenmaal zijn beschreven komt de vrije-gedachtenstroom goed op gang.

Alle ideeën worden gerangschikt onder een van de vijf rubrieken waar het moet gebeuren: Perspectief/denken, Persoon, Omgeving/context, Activiteit en Tijd.

Uit al deze ideeën kiest men vervolgens het beste en het gekste idee. Die twee worden nog eens verder uitgewerkt en deze ideeën worden ook meegenomen in de volgende stap.

Bij deze volgende stap wordt er gekeken naar de 'how' van alle ideeën. Hoe kun je ze het beste uitwerken. Ook daarvoor hebben we vijf handvatten: Verhalen, Richting, Regels, Verbinding en uiteindelijk gaat alles toch weer Anders dan we bedacht hebben.

Het resultaat: een wand vol ideeën om de reis van de jongere WEL in Ontwikkeling te brengen. En zo is er weer een stap gezet. Want iedere reis begint met een eerste, maar ook tweede en derde stap...

- wordt vervolgd -

OP ZOEK IN NIEMANDSLAND

Sandra Schenk is als zelfstandige werkzaam in het sociale en jeugd domein en gaat voor WEL in Ontwikkeling in gesprek met ouders en kinderen. Samen gaan ze op zoek naar wat wél kan. Niet alleen professioneel is zij betrokken, ook als moeder van een kind met een beperking ervaart zij dagelijks het belang van kijken naar mogelijkheden. En kan zij zich als geen ander inleven in de ouders die zij voor WIO ontmoet.

Veel ouders zullen haar verhaal herkennen, denkt Sandra. De zoektocht, de onzekerheid, de strijd en de twijfel, de eenzaamheid. 'Het is zo lastig op zoek te zijn in niemandsland, om anderen te horen praten over jouw kind, om beslissingen voor je kind te moeten nemen hopen dat het de juiste zijn. Ondanks de inzet en betrokkenheid van de leerkrachten, liep onze zoon vast toen hij voor de tweede keer in groep 2 zat. Als gevolg van zijn licht verstandelijke beperking en communicatieproblemen kon de school hem uiteindelijk niet bieden wat hij nodig had. Het advies was hem naar het speciaal basisonderwijs te laten gaan. Daar stonden we dan, aan het begin van een nieuwe zoektocht.

'Het allermoeilijkste was de angst om nog een keer dezelfde fout te maken, om weer de verkeerde school te kiezen. Je wil het zo graag goed doen. Dit hoort bij het proces dat je als ouders doormaakt, een proces van verdriet, van rouw en van het loslaten van verwachtingen. We hebben verschillende scholen bezocht en toen we onze keuze gemaakt hadden zijn we samen met onze zoon weer op pad gegaan. Stap voor stap; eerst maar eens spelen op een leeg schoolplein toen de school gesloten was. Eenmaal gestart, verdwenen onze twijfels snel. Al na een week liep hij 's morgens huppelend het schoolplein op. Dat hadden we hem op de andere school nooit hadden zien doen.'

Mijn zoon zit op zijn plek!

Echte aandacht

'Inmiddels zit hij in groep 8 en maken we ons klaar voor de stap naar de middelbare school. De afgelopen periode heeft de school een filmpje gemaakt waarin verschillende medewerkers vertellen over onderwijs en ontwikkeling, over visie en het kijken naar kinderen. De tranen stroomden over m'n wangen. Dit is waar het over gaat, dacht ik, dit is waarom ons kind hier gelukkig is. Er is échte aandacht voor het welzijn van het kind

en ieder kind kan zich ontwikkelen naar zijn of haar mogelijkheden. En natuurlijk wist ik dit al, maar door het filmpje werd ik weer even herinnerd aan de zorgen en het verdriet die er waren bij het kiezen van een nieuwe school. En hoe blij we nu zijn met die toen gemaakte keuze.

'Hij zit op zijn plek! Blijkbaar weet je als ouders toch echt wat goed is voor je kind. Durven vertrouwen op je intuïtie, dat zouden wij ouders vaker moeten en mogen doen. En professionals zouden zich meer bewust moeten zijn van de kwetsbaarheid van ouders in dit soort processen, van de eenzaamheid die zij ervaren. Het is belangrijk naast hen te gaan staan.'

Voor WIO geeft Sandra Schenk, samen met collega Maud Jonkhout, de Waarderende workshop. Korte inhoud: Als professional zet je je in voor jeugdigen en hun gezin die jouw hulp nodig hebben, samen met je collega's en andere professionals. En soms merk je dat je hart, je betrokkenheid, je kennis en ervaring niet voldoende zijn om die hulp te geven die nodig is. Waarderend onderzoeken, op een andere manier kijken naar jeugdigen, ouders, jezelf, en je collega's, kan juist datgene brengen waardoor het wel kan lukken. De workshop kan online en offline, interactief, en zet je op een leuke manier aan het werk zodat je daarna op een andere, bewustere, en meer waarderende manier met de jeugdige en met elkaar aan de slag kan.

Meer informatie en aanmelden:

Sandra.Schenk@vng.nl of Maud.Jonkhout@vng.nl

ROEP OM REGELRUIMTE

Samenwerkingsverband Qinas in het Gooi heeft drie leerlingen geselecteerd om te participeren in WEL in Ontwikkeling. Drie leerlingen die al jaren thuiszitten zonder onderwijs. Directeur-bestuurder Stefan ten Brink vertelt welke mogelijkheden voor ontwikkeling zij samen met ouders en leerlingen ontdekken.

'De leerlingen met wie wij op pad gegaan zijn hebben een lange geschiedenis van proberen en mislukken. Ouders hebben soms onder druk van instanties meegewerkt aan oplossingen waar zij niet helemaal achterstonden en raakten gefrustreerd als het weer misging. Ze zijn het vertrouwen in het onderwijs en het systeem voor een groot deel kwijtgeraakt. Toen kwam er de subsidie WEL in Ontwikkeling. Het feit dat we buiten de kaders kunnen denken en buiten de regels om mogen handelen, helpt om echt te kunnen aansluiten bij hun behoeftes.'

Regie

'Het grote verschil is dat we de regie bij de ouders en het kind leggen. We sluiten aan bij wat zij nodig achten voor de ontwikkeling van het kind. Zo is er een jongere die interesse heeft in ICT, graag zou willen leren hacken of een computer kunnen bouwen. Een andere leerling was al vastgelopen aan het eind

van de basisschool. Uiteindelijk heeft hij in voortgezet onderwijs een vrijstelling gekregen en inmiddels zit ook hij al jaren thuis. We ontdekten dat er drie vertrouwenspersonen om hem heen zijn die al die tijd contact gehouden hebben. In overleg met hen, de ouders en de leerling hebben we nu een dagbestedingsplek gevonden waar wij vanuit Qinas onderwijs aan toevoegen.'

Buiten de kaders kunnen denken helpt echt!

Experimenteren

Om voor meer leerlingen te kunnen experimenteren met onderwijs en zorg, heeft Qinas ook een aanvraag gedaan in

het kader van het Experimenteerregeling onderwijs in zorg. 'Deze regeling is helaas heel erg ingewikkeld. Wij zouden best anderhalf of twee procent van ons budget kunnen en willen reserveren voor maatwerkoplossingen voor leerlingen die vastlopen of uitvallen. Maar om te kunnen deelnemen aan dit experiment moet aan heel veel bureaucratische regels worden voldaan. De leerling mag bijvoorbeeld niet thuis starten met een ontwikkelingstraject. Om maatwerk te kunnen bieden kun je niet alles vooraf vastleggen. Je moet juist op zoek kunnen gaan naar wat nodig is en wie dat kan bieden. Het is passen en meten en die ruimte biedt dit experiment niet. Mijn oproep is dan ook "geef ons maximale regelruimte om te doen wat nodig is! Net zoals we dat nu binnen WIO kunnen doen."'

TRAINING

'HET ANDERE GESPREK'

Esther Musch verzorgt namens Ingrado de training Het andere gesprek voor WEL in Ontwikkeling. Inmiddels hebben rond de 100 professionals deelgenomen. 'Driekwart van de deelnemers is leerplichtambtenaar, een kwart is werkzaam binnen een samenwerkingsverband. Zij zijn degenen die in de meeste regio's als eerste in contact treden met ouders en kinderen voor WEL in Ontwikkeling. De deelnemers vinden het enorm waardevol dat ze elkaar ontmoeten en ervaringen kunnen uitwisselen.

'In deze training oefenen we met contact maken en vertrouwen winnen. Dat is de basis voor het andere gesprek over ontwikkeling. Belangrijk is het loslaten

van een doel, alles wat gezegd wordt is goed. Het enige wat je komt doen, is informeren hoe het gaat. Je laat daarmee de ouders en de kinderen aan het woord. Wat vinden zij van de bestaande situatie, hoe vinden zij dat het gaat? Je laat je oordeel thuis, evenals de focus op onderwijs. Dat laatste is met name voor leerplichtambtenaren even wennen. Zij zijn gewend te denken in oplossingen, na te denken over manieren om kinderen en jongeren weer terug naar school te laten gaan. Dat is binnen WIO niet aan de orde, het gaat hier om wat ouders en jongeren zélf willen, om hun wensen en behoeftes.'

De reacties van de deelnemers zijn overwegend positief, vertelt Esther

Musch. 'Soms is er wat weerstand omdat loslaten van een duidelijk perspectief lastig is. Maar uiteindelijk schiet iedereen er iets mee op. De gesprekstechniek die we oefenen kun je echt in elk gesprek gebruiken.'

Deelname aan de training is gratis. Meer informatie en aanmelden voor de training ingrado.nl/agenda/kom-in-gesprek-over-kansen-op-ontwikkeling-met-deze-training. Naast de hier genoemde data, is het ook mogelijk de training in company te laten verzorgen.

WEL IN ONTWIKKELING

AANBOD VOORJAAR 2023

Waarderende Workshop (online, duur: 2,5 uur)

Maandag 15 mei 10.00 - 12.30 uur
Meer informatie en aanmelden bij maud.jonkhout@vng.nl

Waarderende interviews

Op afspraak via maud.jonkhout@vng.nl

Workshop 'de reis van de jeugdige' (online, duur 2,5 uur)

Maandag 8 mei van 9.30 - 12.00
Meer informatie en aanmelden bij lazlo@densa.nl

Training Het andere gesprek

Informatie en aanmelden via ingrado.nl/agenda/kom-in-gesprek-over-kansen-op-ontwikkeling-met-deze-training
Ook incompany mogelijk.

Bij- en meepraat sessies (online, duur 1 uur)

Dinsdag 16 mei 10.00 - 11.00 uur
Dinsdag 20 juni 9.30 - 10.30 uur
Meer informatie en aanmelden bij lazlo@densa.nl

'Handig!' - sessies (online, duur 1 uur)

Dinsdag 16 mei 12.00 - 13.00 uur
Dinsdag 20 juni 11.00 - 12.00 uur
Meer informatie en aanmelden bij lazlo@densa.nl